herpy

SKÖLDPADDOR

Chinese Stripe-necked Turtle

Mauremys sinensis

Mauremys sinensis är en dagaktiv, halvt vattenlevande sköldpadda från södra Kina, Taiwan, Laos och norra Vietnam med gula strimmor på huvud och hals. Skölden blir 20-30 cm lång, och djuret kan leva omkring 30 år. Arten är akut hotad i naturen och kräver ett stort, filtrerat akvarium med en torr landdel, varm solplats och UVB.

Familj: Geoemydidae Tidigare namn: *Ocadia sinensis; Emys sinensis*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**20-30 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**20-30 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Semiakvatisk**
Biotop	**Våtmark**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**150 × 75 × 70 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**26-30 °C**
Värmeplats	**30-35 °C**
Temperatur, natt	**20-24 °C**
Luftfuktighet	**50-80 %**
Vatten	**Akvaterrarium** djup 30-40 cm
Vattentemperatur	**22-27 °C**
UVB	**Nödvändigt** Fergusonzon 3
Föda	**Insekter, färdigfoder, växter, ryggradsdjur och maskar/sniglar**
Hålls	**Ensamma eller i grupp**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**5-20 ägg**
Inkubation	**60-75 dagar** vid 26-29 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga III**
EU-bilaga	**Bilaga C**
IUCN	**Akut hotad (CR)**

Om arten

Mauremys sinensis är en medelstor sötvattenssköldpadda. Skölden (carapax) är hos unga djur gråaktigt grön med tre tydliga kölar, medan den hos vuxna blir brun och kölarna gradvis försvinner. Bukskölden är elfenbensfärgad till gulaktig med små svarta fläckar. Huvudets hjässa är mörkgrön till svart, och huvud, hals och ben har fina, ljusgula strimmor. Ögonen är gyllene med ett mörkt, vågrätt streck genom iris. Alla mått i texten avser sköldlängden.

Honorna blir större än hanarna. Hanarna når omkring 20 cm, honorna typiskt omkring 26 cm och enstaka upp till 30 cm. Hanen har en längre och tjockare svans och ett lätt inåtböjt bukskköld. Nykläckta ungar mäter 3-4 cm och har en påfallande lång svans, som andra ungar gärna nafsar i, så många djur förlorar en del av svansspetsen. Skadan betyder sällan något, och den kan växa ut delvis igen.

Arten hybridiserar villigt med andra arter i familjen, till exempel *Mauremys reevesii*, och flera "arter" som beskrivits från handeln visade sig vara hybrider med *M. sinensis* som ena förälder. Djuren bör därför hållas åtskilda från andra arter i släktet, så att det inte uppstår blandformer, och djur med känt ursprung är att föredra.

Livslängden är upp till omkring 30 år. Arten är nyfiken och lär sig snabbt att komma fram vid utfodring, men den är inte ett sällskapsdjur man tar upp. Den är akut hotad i naturen på grund av förlust av livsmiljöer och insamling för handel med mat och sällskapsdjur, och uppfödda djur är därför att föredra.

Utbredning och livsmiljö

Mauremys sinensis lever i södra Kina (bland annat Guangdong, Guangxi, Fujian, Zhejiang och Hainan), på Taiwan, i Laos och i norra och centrala Vietnam. Det finns också fynd från Hongkong och de lågt belägna delarna av östra Kina.

Utanför det ursprungliga området finns arten som införd, till exempel i Sydkorea, och i Europa har det hittats förökande djur i våtmarker där utsatta djur har lagt ägg och fått ungar att kläckas. Kartan visar bara den ursprungliga utbredningen.

> **Naturlig utbredning:** Kina, Taiwan, Vietnam och Laos.

LIVSMILJÖ

M. sinensis finns i lågt belägna sötvatten: dammar, kanaler, kärr, bäckar och långsamma floder. Arten tål ett brett temperaturspann och lever i tropiska, subtropiska och tempererade trakter, och med kraftiga, simhudsförsedda ben klarar den också floder med måttlig ström.

Djuren tillbringar mycket av dagen på solplatser vid vattenkanten. I naturen består kosten till stor del av växter, men arten tar också as och de smådjur den kan fånga.

Skötsel

TERRARIET

Håll djuret i ett akvarium, ett stort kar eller en sluten inomhusdamm, inte i ett vanligt terrarium. Karet ska vara minst fem gånger så långt som ryggsköldens och hälften så brett som det är långt, och landdelen räknas in i bottenytan. Vattnet ska vara minst dubbelt så djupt som ryggsköldens är bred. En fullvuxen hona på 30 cm ska alltså ha minst 150 × 75 cm. Måtten 150 × 75 × 70 cm ger en vattendel på 110 × 75 cm med 40 cm vatten (omkring 330 liter), en landdel på 40 × 75 cm och 30 cm kant ovanför vattnet. Ungar kan i början hållas i ett litet akvarium eller en låda, men inred snabbt en uppställning för ett fullvuxet djur.

Landdelen ska vara stor nog för att hela djuret ska komma helt upp ur vattnet och torka helt. Bygg den som en strandkant eller hylla med en sträv ramp och en stor, platt sten som solplats. Lampa och UVB sitter direkt ovanför solplatsen. Kanten runt landdelen ska vara minst 25 cm hög, så att djuret inte kan klättra ut. Ge en hona en låda med jord eller sand som äggläggningsplats.

Ge djuret ett gömställe under vattnet av rötter eller stenar som inte kan flytta sig eller klämma fast djuret. Stenar och drivved ska ligga stabilt: sköldpaddor kan välta lösa staplar, och de kan krossa glas. Vatten är tungt: 330 liter väger 330 kg, så placera uppställningen på ett golv som kan bära den.

Om flera djur hålls tillsammans ska de vara ungefär lika stora, och karet ska vara minst 50 % större för varje extra djur, med fler solplatser. Håll helst bara ett djur, och håll arten skild från andra arter i släktet, eftersom de hybridiserar.

Uppställningen ska vara helt rymningssäker. Arten har setts föröka sig i europeiska våtmarker efter utsättning, så ett djur får aldrig sättas ut i naturen. En utomhusdamm på sommaren är bara försvarlig om den är stängd med stängsel som går minst 30 cm ner i marken och nät över toppen, och bara under varma perioder.

Läs mer: Ljus och UVB Läs mer: Värme och temperatur

TEMPERATUR

Solplatsens yta ska vara 30-35 °C, mätt med en infraröd termometer ett par timmar efter att lamporna tänts, och luften över den 27-30 °C. Värm upp med en kraftig spotlampa eller halogenlampa, och sätt värmelampan på samma avstånd från solplatsen som UVB-röret.

Vattnet ska vara 22-27 °C, och de flesta djur trivs bäst i mitten av intervallet. Ställ värmaren på en måttligt låg temperatur, så att det uppstår en gradient mellan det svala vattnet och den varma solplatsen. Värmaren ska ha en plastskärm, så att djuret inte bränner sig, och automatisk avstängning, och en digital termometer med givare i vattnet visar temperaturen.

På natten släcks lamporna. Nattemperaturen är inte dokumenterad; 20-24 °C passar de tropiska och subtropiska livsmiljöerna. Vintervila är inte dokumenterad som nödvändig för arten, så temperaturen hålls året runt. Är djuret slött, eller äter det inte, kan temperaturen vara för låg, och djuret ska kontrolleras.

Läs mer: Vintervila och årstider

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Sköldpaddans fuktighet är vattnet självt, så luftens relativa fuktighet är inte närmare dokumenterad för arten; 50-80 % i rummet är gott och väl. Det avgörande är att landdelen kan torka helt och att vattnet är rent.

Djuret avger sin avföring i vattnet, så vattnet blir snabbt smutsigt. Använd ett kraftigt filter, byt en del av vattnet regelbundet, och ta bort foderrester med ett nät efter utfodring. Vattenkvalitet är viktig, eftersom dåligt vatten ger hud-, sköld- och öroninflammationer.

VATTEN OCH VATTENKVALITET

Vattnet är djurets vistelseplats, så det ska vara djupt, rent och varmt. Vattnet ska vara minst dubbelt så djupt som ryggskölden är bred, och 30-40 cm passar för fullvuxna djur. Temperaturen är 22-27 °C (se Temperatur).

Sköldpaddor producerar betydligt mer avfall än fiskar. Välj ett externt filter avsett för minst dubbelt så mycket som vattenmängden, eftersom djuret inte kan flytta det och få det att sluta fungera. Ett filter avsett för fisk är ofta för svagt. Filtret ska både filtrera mekaniskt och biologiskt. Skölj filtermediet i vatten från karet, inte från kranen, så att bakterierna bevaras, och använd aldrig tvål eller kemikalier. Anslut all elektrisk utrustning vid vattnet till en jordfelsbrytare.

LJUS OCH UVB

UVB är ett måste. Arten är dagaktiv och sitter länge på solplatsen. Använd ett T5 HO-rör med reflektor över solplatsen, så att djuret får UVB när det torkar sig. Ferguson-zonen är inte närmare dokumenterad för arten; zon 3 är lånad från motsvarande solälskande vattensköldpaddor, och UV-indexet på solplatsen ska vara 3,0-4,0, medan andra ställen i uppställningen ska ha lägre, så att djuret kan välja. Följ rörtillverkarens rekommendation för avståndet till djurets rygg.

Plast och glas stoppar UVB helt, och tätt nät stoppar en stor del, så det får inte finnas något mellan röret och djuret. UVB-rör förlorar styrka och ska bytas regelbundet. UVB ger djuret D3-vitamin, som sköldpaddan behöver för att kunna ta upp kalk. Utan det får den skelettsjukdom (MBD) med mjuk sköld och slapphet.

Ljuset ska vara tänt 11-13 timmar per dygn. Använd inte färgat ljus på natten.

Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott Läs mer: Vanliga sjukdomar och tecken på sjukdom

UTFODRING

M. sinensis är allätare. Vuxna djur äter i naturen många växter, men också as och smådjur som räkor, små fiskar, vattensnäckor och myggarver. Sköldpaddan äter bara i vattnet, så kasta maten i karet.

Fodret ska innehålla 30-40 % protein, gott om kalk och lite fosfor. Ungar behöver mer protein och kalk än vuxna, och med åldern ska kosten bestå av mer växtmaterial. Ungar matas varannan dag, vuxna ungefär två gånger i veckan. För mycket foder ger för snabb tillväxt, leverproblem, sköldmissbildningar och kortare livslängd och belastar vattnet.

Animalisk föda: maskar, kackerlackor, syrsor, räkor, krill och snäckor från uppfödning. Ge hela djur hellre än bitar. Färdigfoder för vattensköldpaddor täcker en del av kosten. Grönsaker: maskros, klöver, nattskatta, huvudsallat, andmat, vattenhyacint och vattensallat. Frukt är en tillfällig godbit. Tvätta växter från naturen, och använd bara sådana som inte är besprutade och är säkert bestämda.

Tillsätt kalk och vitaminer. Brist på A-vitamin ger svullna, röda ögon, och därför ska kosten vara varierad.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

BETEENDE OCH HANTERING

M. sinensis är dagaktiv och nyfiken och lär sig snabbt att förknippa dig med mat. De flesta djur tycker inte om att bli rörda. Mata med en pincett, inte med fingrarna, eftersom arten har en vass näbb, och ett bett gör ont och kan ge blod.

Om djuret ska lyftas, ta det underifrån med handflatan och håll skölden med båda händerna, så att kropp och ben stöds. Tvätta händerna före och efter, och låt inte barn under 5 år hantera djuret.

Djuret trivs bra ensamt. Hanarna är under parningstiden pådrivande och kan bita honan i huvud och hals, och hybrider uppstår lätt om flera arter hålls ihop, så håll inte arten tillsammans med andra arter i släktet. Ungar nafsar i varandras långa svansar, så ge gott om utrymme och gömställen. Om flera djur hålls ihop ska de vara ungefär lika stora, och det största djuret bör inte vara mer än dubbelt så stort som det minsta.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanen har en längre och tjockare svans och ett lätt inåtböjt buksköld; honan är större. Könet kan som regel bestämmas vid omkring 10 cm sköldlängd. Hanarna är könsmogna vid omkring 13 cm och honorna vid omkring 18 cm, eftersom könsmognaden följer storleken, inte åldern, och en snabbt växande sköldpadda mognar tidigare.

PARNING

Parningen sker normalt under vatten. Hanen uppvaktar genom att följa efter honan och simma framför hennes huvud, och under den perioden kan hon få allvarliga bett i ansikte och hals, så hon ska hållas under uppsikt och ha utrymme att komma undan. Separera djuren om honan jagas oavbrutet.

Hybrider mellan *M. sinensis* och andra arter i familjen är vanliga, så håll bara djur av samma art ihop om det ska födas upp.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

En hona lägger omkring 5-20 ägg per kull. Antalet kullar per år är inte dokumenterat. Hon gräver ett bo i en låda med jord eller sand på landdelen. Ge henne alltid en sådan plats, även när hon hålls ensam, så att hon inte håller kvar äggen.

INKUBATION

Äggen kläcks efter omkring 60 dagar, och könet avgörs av ruvningstemperaturen. Ruvningstemperaturen och gränserna för könet är inte dokumenterade för arten. Hos den närstående *Mauremys reevesii* kläcks äggen bäst vid 26-29 °C, efter 70-75 dagar vid 29 °C och 80-90 dagar vid 26 °C, medan 32 °C och däröver ger sämre kläckning och mindre ungar. Uppgifterna är lånade därifrån och kan användas som utgångspunkt.

Äggen läggs i fuktig vermikulit, ungefär lika delar vermikulit och vatten efter vikt, och vrids inte efter läggningen. Hos *M. reevesii* har äggen hårt skal och är inte särskilt känsliga för fukten, men de får inte ligga i vatten.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna klarar sig själva från kläckningen; föräldrarna tar sig varken av ägg eller ungar. Ungarna är 3-4 cm och ska ha mer protein än vuxna: mata dem varannan dag med färdigfoder för unga sköldpaddor, maskar, räkor och snäckor, och ge dem grönsaker. De ska ha vatten med ett djup på minst 1,5 gånger sköldlängden, en solplats som de lätt kan ta sig upp på, och gömställen.

Ungar kan snabbt nafsa i varandras svansar, så ge gott om utrymme och gömställen, och dela upp dem efter storlek. Tillväxten kan styras med fodret: mer foder ger snabbare tillväxt, men för snabb tillväxt ger svagare sköld.

Hälsa och vanliga misstag

Sköldpaddor döljer sjukdom, så var uppmärksam på förändringar. Väg och mät djuret en gång i månaden och för en loggbok över vikt, aptit och beteende. En plötslig viktminskning är ofta det första tecknet på sjukdom.

Typiska problem och fel i skötseln: - Dålig vattenkvalitet: ger hud-, sköld- och öroninflammationer. Öroninflammation syns som stora svullnader bakom ögonen och ska behandlas av veterinär. - Sköldröta, om djuret inte kan komma helt upp ur vattnet och torka. - Brist på UVB eller kalk: ger skelettsjukdom (MBD) med mjuk, missbildad sköld, slapphet och nedsatt aptit. - Brist på A-vitamin: svullna, röda ögon, som ofta beror på ensidig kost. - Överfodring: ger leverproblem, sköldmissbildningar och kortare livslängd.

Alla reptiler kan vara symtomfria bärare av Salmonella och smitta människor. Tvätta händerna före och efter kontakt med djuret, vattnet och utrustningen, och låt inte barn under 5 år hantera djuret. Efter ett bett ska såret sköljas under rinnande vatten i omkring fem minuter och rengöras med mild tvål; sök läkare vid djupa, blödande eller inflammerade sår.

Sök veterinär med erfarenhet av reptiler om djuret magrar, inte äter, har öppen mun, svullna ögon eller verkar slött.

Läs mer: Karantän och hygien

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.